

Тема 11. МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Програмні запитання.

1. Макроекономічні цілі, критерії та інструменти державної політики.
2. Взаємодія фінансової та монетарної політик: класичний та кейнсівський підхід.
3. Критика Лукаса та врахування раціональних очікувань.
4. Теорія і практика економіки пропозиції та її актуальність для сучасної України.
5. Типи політик: “за правилами”, „дискреційна”, „вбудованих стабілізаторів”.
6. Макроекономічний діагноз сучасному стану економіки України.
7. Принципи та методи забезпечення політики економічного зростання в Україні.

Література: Манків (розділ 14). *Мікроекономіка і макроекономіка* (Ч.ІІ, теми 5.3; 6.1; 8.5).

Самостійна робота: Кейнс; Мизес; Фридмен; Хайек; Блауг; Стігліц; Бальцерович; Колодко; Ослунд; Економічний розвиток...; Останні офіційні документи щодо макроекономічної політики України, поточна економічна література, наукові журнали, INTERNET сайти науково-аналітичних центрів.

Практичні завдання.

1. Наступні твердження є правильними чи помилковими?

- 1) Після шоків сукупного попиту та сукупної пропозиції макроекономічна рівновага відновлюється швидко без зовнішнього втручання.
- 2) Досягнення нульової норми безробіття є метою макроекономічної політики.
- 3) Коли відбувається макроекономічний шок сукупного попиту політика Центрального банку, що спрямована на стабілізацію номінального ВВП, не є оптимальною.
- 4) Політику Центрального банку на забезпечення стабільного зростання пропозиції грошей завжди можна вважати активною.
- 5) Якщо Центральний банк здійснює політику на стабілізацію ринкової ставки банківського проценту, то будь-які зміна обсягів інвестицій призведуть до значних коливань ВВП.
- 6) Монетарна політика є завжди більш ефективною ніж фіскальна політика.
- 7) Обсяг державного боргу завжди можна визначити шляхом знаходження суми вартості всіх державних облігацій, якими володіють всі економічні агенти.
- 8) Інфляція збільшує реальну вартість номінального державного боргу.

2. Назвіть три причини, чому орієнтація політики на досягнення бюджетного балансу може кваліфікуватися як жорстка обмежувальна фіскальна політика.

3. Що таке внутрішній та зовнішній лаги економічної політики? Який внутрішній лаг більше – монетарної чи фінансової політики? Який зовнішній лаг відповідно більше? Чому?

4. Використовуючи графік моделі AD-AS, покажіть макроекономічні наслідки сприятливого шоку пропозиції, наприклад зниження цін на імпортовані товари. В цих умовах поясніть:

- а) Як зміняться ціни та реальний випуск, якщо пропозиція грошей в країні залишиться на тому самому рівні?
- б) Який тип монетарної політики забезпечить незмінність середніх цін?
- в) Який тип монетарної політики, на Вашу думку, буде більш правильним у короткостроковій перспективі?
- г) А у довгостроковій?

5. Попит на гроші раптом зріс. Ви є макроекономічним консультантом і до Вас звернулися дати пораду, яку проводити політику для забезпечення незмінного рівня ВВП та рівня банківського проценту в цих умовах. Що з наступного Ви порекомендуєте?

- 1. Зменшити пропозицію грошей разом із збільшенням державних витрат.
- 2. Збільшити державні витрати.
- 3. Збільшити пропозицію грошей.
- 4. Збільшити пропозицію грошей, але тільки одночасно із зменшенням податків.
- 5. Не існує заходів політики, що могли би забезпечити стабільність існуючого рівня ВВП та відсоткової ставки.

6. Для зниження рівня інфляції уряд запровадив жорстку фіскальну політику. Проілюструйте цю ситуацію графічно на моделях AD/AS, „Кейнсіанський хрест”, IS-LM, „кривої Філіпса”.

7. За допомогою моделі AD-AS дайте графічну ілюстрацію таких макроекономічних теорій:

- а) монетаризму;
- б) кейнсіанства;
- в) раціональних очікувань.

(Детально порівняйте рекомендації щодо інструментів економічної політики, які даються цими теоріями)

8. Згідно з моделлю IS-LM, як будуть реагувати відсоткова ставка, сукупний дохід та середній рівень цін на наступні макроекономічні шоки в короткостроковому та довгостроковому періодах?

- а. зростає пропозиція грошей;
- б. державні закупівлі зростають;
- в. податки зростають .

Питання множинного вибору

8. Значний бюджетний дефіцит при повній зайнятості ресурсів, за незмінних інших умов, призведе до :

- а) інфляції витрат;
- б) зниження відсоткової ставки;
- в) перевищення експорту над імпортом;
- г) зростання реальної відсоткової ставки;
- д) зростання приватних інвестицій;
- е) а) та г) є правильним;
- ж) б) та д) є правильним.

10. "Автоматичні стабілізатори" сприяють:

- а) регуляції ставок оподаткування для забезпечення бюджетного балансу при повній зайнятості;
- б) регуляції ставок оподаткування для підтримання бюджетного балансу;
- в) зменшенню коливань обсягів національного доходу;
- г) забезпеченню зростання грошової пропозиції щорічним темпом у 4-6 %.

11. Які наступні твердження є слушними?

- а) Монетарна політика має особливо великий зовнішній лаг.
- б) Фіскальна політика має особливо великий внутрішній лаг.
- в) Автоматичні стабілізатори частково скорочують внутрішній лаг фіскальної політики.
- г) Всі перелічені твердження.

12. Яке з нижченаведених тверджень є правильним?

- а) Автоматичні стабілізатори ніколи повністю не усувають нестабільність економіки.
- б) Під час рецесії уряд не може досягти збалансованого бюджету шляхом зниження ставок оподаткування.
- в) „Політика доходів” виходить з того, що середньорічний темп зростання номінальної заробітної плати не повинен бути вищим за середньорічний темп зростання реальної продуктивності праці.
- г) Все зазначене є правильним.